

Umhverfisskýrsla

vegna gerðar Aðalskipulags Djúpavogshrepps 2008 – 2020

TGJ

TEIKNISTOFA GUÐRÚNAR JÓNSDÓTTUR

TJARNARGÖTU 4 101 REYKJAVÍK SÍMI 5627750 FAX 5627710 TGJ@TGJ.IS WWW.TGJ.IS

Umhverfisskýrsla

vegna gerðar Aðalskipulags Djúpavogshrepps 2008 – 2020

10. júní 2009

TGJ

TEIKNISTOFA GUÐRÚNAR JÓNSDÓTTUR

TJARNARGÖTU 4 101 REYKJAVÍK SÍMI 5627750 FAX 5627710 TGJ@TGJ.IS WWW.TGJ.IS

Umhverfismatskýrsla vegna gerðar
Aðalskipulags Djúpavogshrepps 2008 – 2020

Útgefandi: Djúpavogshreppur

Verkið var unnið á TGJ Teiknistofu Guðrúnar Jónsdóttur
Ábyrgðarmaður: Guðrún Jónsdóttir
Höfundar: Páll Jakob Líndal og Guðrún Jónsdóttir
Aðstoð við gerð skýrslu: Andrés Skúlason

Kápumynd: Andrés Skúlason

Höfundum lesmáls og myndefnis eru áskilin öll réttindi

©2009 Djúpavogshreppur og höfundar

Efnisyfirlit

Samantekt	7
Umhverfisáhrif	7
Heildarniðurstaða	8
1. Inngangur	9
2. Helstu leiðir við gerð umhverfismats	9
3. Tengsl við aðra áætlanagerð	9
4. Heildarstefna sveitarstjórnar	10
4. Kynning og samráð	12
5. Yfirlit yfir umfang og efni umhverfismatsins	13
6. Umhverfisþættir	14
7. Umhverfisviðmið	14
8. Einkenni og vægi áhrifa, einkunnargjöf	15
9. Vöktun – mat á umhverfisáhrifum	15
9.1. Samgöngur	16
9.1.1 Axarvegur (939) og Hringvegur um Berufjarðarbotn	16
9.1.2 Núllkostur	18
9.1.3 Lónsheiðargöng og vegur um Starmýrardal í Álftafirði	19
9.1.4 Núllkostur	20
9.2 Lenging flugbrautar	21
9.2.1 Núllkostur	22
9.3 Efnistaka	23
9.3.4 Núllkostur	25
9.4 Skógrækt	26
9.4.1 Núllkostur	28
9.5 Hverfisvernd	29
9.5.1 Núllkostur	30

Töflur

Tafla 1. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum vegna uppbyggingar Axarvegur (939) og Hringvegur um botn Berufjarðar	17
Tafla 2. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum ef ekki verður ráðist í uppbyggingu Axarvegur (939) og uppbyggingu Hringvegur um botn Berufjarðar	18
Tafla 3. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum vegna gerðar Lónsheiðarganga og vegar frá þeim.	19
Tafla 4. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum ef ekki verður að gerð Lónsheiðarganga og vegar frá þeim	20
Tafla 5. Helstu þættir sem kunna að verða fyrir áhrifum vegna lengingu flugbrautar	21
Tafla 6. Helstu þættir sem kunna að verða fyrir áhrifum ef lenging flugbrautar fer ekki fram	22
Tafla 7. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum efnistöku	24
Tafla 8. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum ef engin efnistaka fer fram	25
Tafla 9. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum ef ræktun skóga færi fram.	27
Tafla 10. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum ef ræktun skóga færi ekki fram.	28
Tafla 11. Helstu þættir sem kunna að verða fyrir áhrifum vegna hverfisverndar	29
Tafla 12. Helstu þættir sem kunna að verða fyrir áhrifum ef engin hverfisvernd er fyrir hendi	30

Samantekt

Í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 – 2020 leggur sveitarstjórn áherslu á að skapa umhverfisvæna ímynd af sveitarfélaginu. Í tillögunni eru stigin stór skref í þá átt að friða og vernda svæði og staði sem talið er að hafi mikilvægt gildi í náttúruframslegu og menningarlegu tilliti. Sem dæmi um það má nefna að gerð er tillaga um að 15 staðir eða svæði verði friðaðir skv. lögum um náttúruvernd nr. 44/1999. Þar að auki er lagðar fram 36 tillögur um friðun svæða og staða skv. Þjóðminjalögum nr. 107/2001. Til viðbótar friðunartillögunum er gert ráð fyrir viðamikilli hverfisvernd bæði á náttúru- og þjóðminjum.

Samhliða þessum viðamiklu vernduartillögum, leggur sveitarstjórn þunga áherslu á úrbætur í samgöngumálum sveitarfélagsins. Er hér fyrst og fremst um að ræða vegaframkvæmdir, en tillagan gerir ráð fyrir uppbyggingu Axarvegur (939) og lagfæringa á Hringvegi um botn Berufjarðar annars vegar og hins vegar gerð Lónsheiðarganga og lagningu vegar um Starmýrardal. Efnistaka er óhjákvæmilegur fylgifyrirkvæmda og gerir tillagan ráð fyrir 33 efnistöku svæðum í sveitarfélaginu, sem margar hverjar tengjast fyrirhugum vegaframkvæmdum.

Þá er gerð tillaga um lengingu núverandi flugbrautar við Djúpavog, svo hún uppfylli kröfur sem lendingarstaður fyrir sjúkraflug, en slíkt er talið skipta höfuðmáli, svo hægt sé að tryggja öryggi íbúa og dvalargesta, sem best.

Umhverfisáhrif

Við umhverfismat Aðalskipulags Djúpavogshrepps 2008 – 2020 eru fimm áhrifaþættir metnir og eru þeir samgöngur, efnistaka, lenging flugbrautar, skógrækt og hverfisvernd.

Niðurstöður mats sýna að áhrif bæði uppbyggingar Axarvegur (939) og gerð Lónsheiðarganga munu hafa neikvæð áhrif á náttúru- og þjóðminjar á framkvæmdasvæðunum. Ber þar fyrst og fremst að nefna áhrif á gróðurfar, landslag, s.s. í Starmýrardal sem er við upphafi framkvæmda að heita má ósnortinn, og jarðmyndanir, s.s. klettabletti í botni Berufjarðar. Þá mun þjóðminjum á framkvæmdasvæðum mögulega verða raskað. Ljóst má þykja að framkvæmdirnar munu því rýra að einhverju leyti náttúruupplifun á svæðunum.

Á hinn bóginn eru framkvæmdirnar afar mikilvægar og hafa í för með sér jákvæð samfélagsleg áhrif. Fyrir utan að stórauka umferðaröryggi, munu þær stuðla að betri tengslum við nágrennasveitarfélögin, sem m.a. gæti leitt til vaxtar þjónustu og atvinnulífs á svæðinu.

Þá er lenging flugbrautar á Búlandsnesi talin hafa neikvæð áhrif á hið ríkulega fuglalíf sem þar er að finna, auk þess að hafa áhrif á lífríki á flæðileirum og á landslag á svæðinu. Á móti kemur að framkvæmdin eykur öryggi íbúa og dvalargesta, auk þess að hafa jákvæð áhrif á flugsamgöngur til og frá Djúpavogshreppi.

Gert er ráð fyrir nokkuð viðamikilli efnistöku í aðalskipulagstillögunni, og er hún að talsverðu leyti áætluð í tengslum við ofangreindar vegaframkvæmdir. Eðlilegt hlýtur því að teljast, að við mat á áhrifum hennar sé að einhverju leyti horft til þeirra áhrifa sem samgöngubætur hafa í för með sér. Er því við mat á umhverfisáhrifum efnistöku litið svo á að hún hafi í för með sér sömu áhrif á samfélagslega þætti, e.t.v. með óbeinum hætti, og ofangreindar framkvæmdir hafa. Neikvæð áhrif efnistöku á náttúruvinnur, þjóðminjar og lífríki í ám og við árfarvegi teljast umtalsverð, en þó ekki nægjanlega mikil í samanburði við þann ávinning sem umræddar framkvæmdir hafa í för með sér.

Í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 – 2020 er gert ráð fyrir nokkurri skógrækt og er hún tekin út sem áhrifaþáttur, vegna áhrifa hennar á hina einstæðu náttúru svæðisins. Við mat á

áhrifum þeirrar skógræktar sem gert er ráð fyrir í tillögunni er sýnt að neikvæð áhrif hennar eru almennt séð frekar lítil, en á móti er litið svo á að jákvæð áhrif séu góð m.t.t. ferðaþjónustu og almennrar heilsueflingar.

Eins og áður getur er í aðalskipulagstillögunni settar fram viðamiklar verndunar- og friðunartillögur. Skv. tillögunni eru stór svæði innan sveitarfélagsins hverfisvernduð, og er slíkt talið muni hafa mjög jákvæð áhrif í för með sér fyrir náttúru, þjóðminjar og samfélag til lengri tíma litið.

Heildarniðurstaða

Sé litið til markmiða sveitarstjórnar Djúpavogshrepps, um eflingu byggðar, atvinnu, öryggis og tengsla við nærliggjandi sveitarfélög, er talið nauðsynlegt að þeir áhrifaþættir sem teknir eru fyrir í matskýrslu þessari komist til framkvæmda. Vissulega eru umhverfisáhrif sumra þeirra að einhverju leyti í andstöðu við metnaðarfulla stefnu sveitarstjórnar í náttúruverndarmálum, en til að koma til móts við þau sjónarmið leggur sveitarstjórn Djúpavogshrepps á það áherslu að framkvæmdir fari fram í eins mikilli sátt við umhverfið og frekast er unnt, auk þess sem hvers kyns raski verði haldið í lágmarki.

1. Inngangur

Aðalskipulag Djúpavogshrepps 2008 – 2020 fellur undir lög nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana, en þar segir í 1. grein: „Markmið þessara laga er að stuðla að sjálfbærri þróun og draga úr neikvæðum umhverfisáhrifum og jafnframt stuðla að því að við áætlanagerð sé tekið tillit til umhverfissjónarmiða.“

Umhverfisþættir eru þeir þættir sem geta orðið fyrir áhrifum vegna framfylgdar aðalskipulagsins og hefur Skipulagsstofnun gefið út leiðbeiningar um flokkun umhverfisþátta. Samkvæmt þeim eru umhverfisþættirnir átta talsins, þ.e. andrúmsloft og veðurfar, vatn, land, vistkerfi, heilsa og öryggi, hagrænir og félagslegir þættir, náttúruminjar, þjóðminjar og landslag.

Með umhverfismati áætlana er reynt að greina þau áhrif sem skipulagbreytingar kunna að hafa á þá umhverfisþætti sem eiga við hverju sinni, í ljósi þeirra upplýsinga sem liggja fyrir og vægi þeirra metið. Til að meta slík áhrif eru stefnuskjöl stjórnvalda og samþykkt stefnumörkun sveitarstjórnar Djúpavogshrepps notuð til viðmiðunar.

Ennfremur er gerð grein fyrir hvort endurmeta beri valkosti eða grípa þurfi til sérstækra aðgerða t.d. í deiliskipulagi eða með gerð vöktunaráætlunar, þannig að draga megi úr umhverfisáhrifum.

Með mati þessu er reynt að tryggja að ákvarðanatataka um þá þætti sem taldir eru hafa umtalsverð áhrif á umhverfi verði skýr og gagnsæ. Þannig má líta á að í matsskýrslu sé að finna röksemdarfærslu sveitarstjórnar um ákvarðanir og stefnumótun um veigamestu þætti skipulagsins.

2. Helstu leiðir við gerð umhverfismats

Sú aðferðafræði sem beitt var við gerð umhverfismats var eftirfarandi:

- Umhverfisvísar voru valdir af Teiknistofu Guðrúnar Jónsdóttur í samráði við oddvita, með hliðsjón af leiðbeiningum Skipulagsstofnunar.
- Farið var yfir helstu breytingar í aðalskipulaginu og þær metnar með tilliti til umhverfisvísanna.
- Tekinn var saman listi sem innihélt annars vegar yfirlit yfir framkvæmdir sem mögulega geta fallið undir lög um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 eða geta haft í för með sér mikil sjónræn áhrif og hinsvegar umfangsmiklar tillögur um hverfisvernd náttúru- og þjóðminja.
- Kannað var hvernig markmið aðalskipulagsins samræmast öðrum skipulagsáætlunum, s.s. Svæðisskipulag Miðhálandis Íslands 2015.

3. Tengsl við aðra áætlanagerð

Djúpavogshreppur var til árið 1992 við sameiningu þriggja hreppa, Búlandshrepps, Geithellahrepps og Beruneshrepps. Fyrir sameiningu hafði aðeins verið unnið að gerð aðalskipulags fyrir einn þeirra, Aðalskipulag Búlandshrepps og Djúpavogs 1989 – 2009, sem kom út árið 1990. Hefur því stór hluta sveitarfélagsins ekki verið skipulagður áður.

Þær breytingar sem gerðar eru í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 – 2020 frá fyrra skipulagi eru í stórum dráttum ekki miklar.

- Í Aðalskipulagi Búlandshrepps og Djúpavogs 1989 – 2009 voru viðamikil friðunarsvæði mörkuð utan þéttbýlisins á Djúpavogi, s.s. um friðland fugla, svæði á náttúruminjasrá,

votlendisfriðun og fólkvang úti á Búlandsnesi, á Hálsnum og Hálsarótum að sunnanverðu, auk þess sem mörkuð voru svæði fyrir landbúnað undir Hálsnum að norðanverðu, s.s. fyrir hrossabeit og æðarvarp. Í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 – 2020 hefur þessari landnotkun verið haldið í öllum megin atriðum, enda samræmis hún mjög vel stefnu sveitarstjórnar í umhverfismálum og eru Búlandsnes og Hálsar að stórum hluta hverfisvernduð svæði skv. tillögunni.

- Í þéttbýlinu á Djúpavogi eru helstu áherslubreytingar þær að svæði fyrir iðnað og atvinnurekstur kringum Voginn sjálfan vikur fyrir miðsvæði, í því augnamiði að auka aðdráttarafl staðarins með myndun miðbæjarkjarna. Þess í stað hefur athafnasvæði verið aukið í Innri Gleðivík. Þá hefur viðamikilli hverfisvernd verið komið á innan þéttbýlisins, sem ekki var fyrir hendi í fyrra skipulagi.

Djúpavogshreppur var aðili að gerð Svæðisskipulags Miðhálandis Íslands 2015 og í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 - 2020 eru gerðar breytingar frá því.

Breytingarnar eru sem hér segir:

- Náttúruverndarsvæði í Svæðisskipulagi Miðhálandis Íslands 2015 eru í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 - 2020 sýnd sem hverfisvernduð landbúnaðarsvæði á Náttúruminjaskrá 1996.
- Almenn verndarsvæði í Svæðisskipulagi Miðhálandis Íslands 2015 eru í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 - 2020 sýnd annars vegar sem hverfisvernduð landbúnaðarsvæði á Náttúruminjaskrá 1996 og hins vegar sem landbúnaðarsvæði.
- Önnur svæði í Svæðisskipulagi Miðhálandis Íslands 2015 eru í Aðalskipulagi Djúpavogs 2008 - 2020 sýnd sem landbúnaðarsvæði.
- Merkar fornminjar í Svæðisskipulagi Miðhálandis Íslands 2015 eru í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 - 2020 sýndar sem tillaga sveitarstjórnar Djúpavogshrepps að friðlýsingu fornminja (sjá töflu 23).

4. Heildarstefna sveitarstjórnar

Stefna sveitarstjórnar í landbúnaðarmálum er að landbúnaður verði ríkjandi landnotkunarpáttur á skipulagssvæðinu auk þess sem hliðargreinar hans verða elfdar. Með þessu er átt við að staða hefðbundins landbúnaðar, þ.e. með nautgripi, sauðfé og hross, sé styrkt, auk þess sem ylrækt, lífrænni ræktun, æðarvarpi, fullvinnslu afurða, þróunarvinnu og ferðapjónustu sé gert hátt undir höfði. Skógrækt er ekki gildur þáttur í stefnu sveitarstjórnar, þó komið sé til móts við landeigendur eða áhugafólk sem áforma slíka rætkun og um hana sett viðmið.

Þá er gert ráð fyrir verslun og þjónustu í tengslum við ferðamennsku í dreifbýli og aukna samvinnu við nágrannasveitarfélög á sviði ferðamennsku.

Í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 – 2020 leggur sveitarstjórn áherslu á umhverfisvæna ímynd sveitarfélagsins og eru því settar fram margar tillögur að friðun eða verndun svæða eða staða sem hafa mikilvæg náttúrufarsleg og/eða jarðfræðileg gildi eða eru mikilvæg með tilliti til fugla- og dýralífs. Í tillögunni leggur sveitarstjórn m.a. til, eins og áður er getið, að 15 svæði eða staðir í sveitarfélaginu verði friðaðir skv. lögum um náttúruvernd nr. 44/1999. Auk þess er gert ráð fyrir hverfisverndun á fjölda svæða og staða í sveitarfélaginu, þ.á.m. eru svæði á Náttúruminjaskrá 1996 og flestöll þeirra svæða sem getið er um í Náttúruverndaráætlun 2004 – 2008 - Tillögur Umhverfisstofnunar um friðlýsingar.

Þá er í tillöggunni settar fram 36 tillögur að friðun svæða og staða, skv. Þjóðminjalögum nr. 107/2001. Að auki er lagt til að fjöldi svæða, staða og húsa verði hverfisverndaður. Þá er gerð tillaga um húsakönnun í sveitarfélaginu í samráði við Húsafriðunarnefnd ríkisins.

Ennfremur leggur sveitarstjórn mikla áherslu á fyrirbyggjandi varnir gegn hvers kyns mengun, s.s. loft-, hljóð-, jarðvegs-, skólp- og sjónrænni mengun.

Innan sveitarfélagsmarka Djúpavogshrepps eru engin sorpurðunarsvæði og stefnir sveitarstjórn að því að byggja upp aðstöðu fyrir sorpflokkun og hámarka þannig endurnýtingu á úrgangi og lágmarka urðun. Þá verða íbúar og dvalargestir hvattir til að flokka úrgang og athygli vakin á endurgerð lífræns úrgangs, til dæmis með moltugerð eða safnkassa.

Sveitarstjórn gerir ráð fyrir breytingum á stofnvegakerfi í sveitarfélaginu. Gert er ráð fyrir gerð stofnvegur og vegganga um Lónsheiði, sem leysi af stofnveg um Hvalnes- og Þvottáskriður, en einnig er gerð tillaga að stofnvegi um Öxi og breytingum á vegi í botni Berufjarðar.

Þessar framkvæmdir eru nauðsynlegar samgöngubætur fyrir sveitarfélagið, þar sem vegalengdir styttest verulega við þetta og öryggi vegfarenda eykst. Sveitarstjórn leggur á það áherslu að vegaf framkvæmdir séu til samræmis við stefnu hennar í umhverfismálum.

Vegna skorts á upplýsingum um vatnsból og vatnsverndarsvæði á einstökum jörðum í dreifbýli er mörkuð sú stefna varðandi vatnsvernd í dreifbýli að sveitarstjórn leggi áherslu á að flokkun vatnsverndarsvæða fari fram á skipulagstímabilinu. Afmörkun þeirra liggja fyrir árið 2011 sem og að öll byggð í dreifbýli hafi fengið viðurkenndar rotþrær.

Sveitarstjórn stefnir á að skapa öflugt umhverfi fyrir verslun og þjónustu á svæðinu. Í því skyni er gert ráð fyrir að skapa heildstæðan, fjölbreyttan og aðlaðandi miðbæjarkjarna á Djúpavogi með fjölpætttri starfsemi fyrir íbúa og dvalargesti í aðlaðandi umhverfi. Til móts við þetta er gert ráð fyrir, eins og áður greinir, að uppbygging athafnasvæða, sem í fyrria skipulagi var fyrirhuguð við austanverðan Voginn, verði að mestu færð inn í Gleðivík innri. Þá verður einnig dregið úr uppbyggingu athafnasvæða við Markarland, en þess í stað verður íbúabyggð, verslun og þjónusta eflað þar í því skyni að styðja betur við miðbæjarkjarnann.

Þá hefur sveitarstjórn markað þá stefnu að þetta betur byggð á Djúpavogi. Með þessu móti vill sveitarstjórn skapa heildstæðari bæjarmynd, dreifa betur umferð um bæinn og skapa aðstöðu til hvers kyns útivistar á þeim reitum sem áður voru hugsaðir fyrir íbúðabyggð.

Einnig er stefna sveitarstjórnar að hægt verði að bjóða áhugasömum einstaklingum að reisa frístundahús á svæði í þéttbýli í návígi við verslun, þjónustu, menningarstarfsemi og ýmsa aðstöðu, svo sem hafnaraðstöðu. Styður sú stefna, sem og þær breytingar sem gerðar hafa verið á staðsetningu íbúðasvæða, vel við stefnu sveitarfélagsins í umhverfismálum sem m.a. felur í sér að draga úr nokkun vélknúinna farartækja.

Í þessu samhengi skal lögð á það áhersla að stefna sveitarstjórnar er sú að bjóða íbúum og dvalargestum upp á fjölbreytta aðstöðu til margs konar afþreyingar og tómsundaiðju, og því tekin frá svæði til leikja, íþróttar, akstursíþróttar, lausagöngu hunda, skógrækt, nytjagarða og frístundabúskapar. Eins og áður segir er stór hluti Búlandsness hverfisverndaður, en þar er að finna fjölbreytt útivistarsvæði með merktum gönguleiðum. Mikil áhersla er lögð á gerð og merkingu gönguleiða. Samhliða gerð aðalskipulags hefur verið unnið að gönguleiðakorti fyrir sveitarfélagið.

Í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 – 2020 er hafnarsvæði Djúpavogshafnar við Djúpavog minnkað töluvert miðað við afmörkun í hafnarreglugerð nr. 292/2005 m.s.br. og er það til samræmis við áður nefndar stefnu um gróskumikinn miðbæjarkjarna við Voginn. Engu að síður, er stefnt að víðtækara og fjölbreyttra hlutverki hafnarinnar, s.s. með auknu viðleguplássi í smábátahöfn, bættrar aðstöðu fyrir fiski-, frakt-, og skemmtiferðarskip, og geymsluaðstöðu fyrir skútur og skemmtiferðarbáta yfir veturinn. Þá er stefnt að vottun hafnarinnar undir merkjum bláfána, sem er í takt við umhverfisstefnu sveitarfélagsins.

Á undanförunum árum hefur orðið mjög mikil uppbygging á sviði opinberrar þjónustu í sveitarfélaginu, og af þeim sökum er ekki gert ráð fyrir frekari svæðum undir þjónustustofnanir á Djúpavogi í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 – 2020. Það er þó stefna sveitarstjórnar að halda uppi eins háu þjónustustigi og kostur er, bæði hvað varðar gæði og fjölbreytni.

Gert er ráð fyrir 33 námum í sveitarfélaginu á skipulagstímabilinu, enda standa fyrir dyrum miklar vegaframkvæmdir. Stefna sveitarstjórnar er að námur verið skynsamlega nýttar og frágangur í samræmi við Leiðbeiningarit Vegagerðarinnar um námur – efnistaka og frágangur, útgefið í apríl 2002.

4. Kynning og samráð

Gerðar voru tvær íbúakannanir árið 2004, annars vegar í þéttbýlinu á Djúpavogi og hinsvegar í dreifbýli.

Almennur íbúafundur þar sem Aðalskipulag Djúpavogshrepps var kynnt var haldinn 14. apríl 2007 á Djúpavogi.

Skipulagstillagan var síðan send samráðsaðilum til umsagnar/kynningar á tímabilinu 15. mars 2008 – 9. apríl 2008. Þeir voru:

- Flugstoðir. Svar barst í bréfi dags. 16. apríl 2008.
- Fornleifavernd. Svar barst ekki.
- Húsafriðunarnefnd ríkisins. Svar barst með bréfi dags. 6. maí 2008.
- Heilbrigðiseftirlit Austurlands. Svar barst ekki.
- Landsnet . Svar barst með bréfi dags. 28. apríl 2008.
- Siglingastofnun. Svar barst með tölvupósti dags. 3. júlí 2008.
- Umhverfisstofnun. Svar barst með tölvupósti dags. 16. maí 2008.
- Veðurstofa. Svar barst með tölvupósti dags. 18. apríl 2008.
- Vegagerðin. Svar barst með tölvupósti dags. 9. maí 2008.

Þá var haldinn annar almennur íbúafundur á Djúpavogi, 7. febrúar 2009, þar sem skipulagsáætlunin var aftur kynnt, sem og umhverfismat áætlunarinnar.

Aðalskipulagstillagan var send á nágrannasveitarfélög til kynningar 9. febrúar 2009. Þau voru.

- Breiðdalshreppur. Svar barst með tölvupósti, dags. 3. júní 2009.
- Fljótsdalshérað. Svar barst með bréfi, dags. 14. maí 2009.
- Fljótsdalshreppur. Svar barst með tölvupósti, dags. 15. maí 2009
- Sveitarfélagið Hornafjörður. Svar barst með tölvupósti, dags. 3. júní 2009.

Tillagan var send Fiskistofu og Skógrækt ríkisins 3. júní 2009. Svör hafa ekki borist.

Sveitarstjórn samþykkti tillöguna 12. febrúar 2009 og var hún send Skipulagstofnun til yfirferðar 27. febrúar 2009. Athugasemdir bárust frá stofnuninni með bréfi dags. 17. apríl 2009 og unnið var úr þeim athugasemdum.

Á fundi sínum 11. júní 2009, samþykkti sveitarstjórn að auglýsa Aðalskipulag Djúpavogshrepps 2008 – 2020.

Tillagan verður auglýst frá og með 6. júlí til 5. ágúst 2009 en athugasemdafrestur rennur út 19. ágúst 2009 (sjá auglýsingu).

Hér koma viðbætur.

5. Yfirlit yfir umfang og efni umhverfismatsins

Í matsáætlun er gert ráð fyrir mati á nokkrum veigamiklum þáttum aðalskipulagsins, með tilliti til áhrifa þeirra á umhverfisþætti. Eins og áður segir, gerir aðalskipulagstillagan ráð fyrir að landbúnaður sé ríkjandi landnotkunarpáttur, auk þess sem náttúruvernd bæði á landi og sjó og verndun þjóðminja setja sterkan svip. Jafnframt er gert ráð fyrir nokkrum skógræktarsvæðum á svæðinu, sem og verulegum samgöngubótum.

Umhverfismatið snýst fyrst og fremst um að gera grein fyrir umhverfisáhrifum þeirra ákvarðana sem teknar eru í aðalskipulagstillögunni.

Í tillögu að aðalskipulagi Djúpavogshrepps eru áhrifaþættir sem metnir verða:

- Samgöngur – Gert er ráð fyrir viðamiklum breytingum á stofnvegakerfi sveitarfélagsins, þar sem gert er ráð fyrir stofnvegi yfir Öxi ásamt framkvæmdum um botn Berufjarðar. Ennfremur er gert ráð fyrir Lónsheiðargöngum og vegtengingu um Starmýrardal að núverandi Hringvegi. Áhrif framkvæmdanna eru metin og borin saman við núllkost.
- Lenging flugbrautar – Gert er ráð fyrir að leggja flugbraut á Búlandsnesi, svo hún fullnægi lágmarkskröfum fyrir sjúkraflug. Áhrif framkvæmdanna eru metin og borin saman við núllkost.
- Efnistaka – Gert er ráð fyrir 33 efnisnánum víðsvegar um sveitarfélagið. Margar þeirra tengjast fyrirhuguðum samgöngubótum. Áhrif framkvæmdanna eru metin og borin saman við núllkost.
- Skógrækt – Gert er ráð fyrir skógrækt á 10 jörðum, auk þess sem svæði fyrir skógrækt er markað í landi sveitarfélagsins undir Hálsunum. Áhrif framkvæmdanna eru metin og borin saman við núllkost.
- Hverfisvernd – Öll svæði á Náttúruminjaskrá 1996, utan Blábjarga við Berufjörð, sem tillagan gerir ráð fyrir að verði friðuð, eru hverfisvernduð svæði samkvæmt aðalskipulagstillögu, auk fjölda annarra svæða. Áhrif ákvarðanna eru metin og borin saman við núllkost.

6. Umhverfisþættir

Við umhverfismat áætlana er lagt mat á umfang þeirra þátta sem hafa áhrif (s.k. umhverfisþátta), hvort sem um er að ræða bein áhrif framkvæmda eða áhrif vegna tiltekinnar stefnu sveitarstjórnar, á umhverfisþætti út frá gefnum viðmiðum (sjá kafla 1).

Þeir umhverfisþættir sem liggja til grundvallar umhverfismati Aðalskipulags Djúpavogshrepps byggja á þeim átta umhverfisþáttum sem taldir eru upp í kafla 1 og eru þeir eftirfarandi:

- Landslag og jarðmyndanir
- Vistkerfi, vistgerðir, búsvæði
- Gróðurfar
- Fugla- og dýralíf
- Vatnalíf og fiskistofnar
- Þjóðminjar
- Samfélag og atvinnulíf
- Útivist og ferðaþjónusta
- Samgöngur
- Mengun
- Heilsa og öryggi
- Önnur landnotkun

Þessum umhverfisþáttum er lýst í köflum 1. – 3. í greinargerð aðalskipulagsins.

7. Umhverfisviðmið

Við umhverfismat áætlana eru margvíslega viðmið lögð til grundvallar þegar áhrif umhverfisþátta eru metin. Í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 – 2020 eru viðmiðum skipt í þrjá flokka, þ.e. alþjóðlega samninga sem Ísland er aðili að, íslensk lög sem samþykkt hafa verið og önnur íslensk skjöl sem samþykkt hafa verið. Helstu viðmið eru eftirfarandi::

Alþjóðlegir samningar:

- Ramsarsamningurinn: Alþjóðlegur samningur um verndun og skynsamlegri nýtingu votlendissvæða í heiminum, sérstaklega sem lífsvæði fyrir votlendisfugla.
- Ríosamningurinn: Alþjóðlegur samningur um verndun líffræðilegs fjölbreytileika.
- Heimsminjaskrá: Alþjóðlegur sáttmáli um verndun menningar- og náttúruminja heimsins.
- Bernarsamningurinn: Samningur um vernd villtra dýra, plantna og vistgerða í Evrópu

Íslensk lög

- Lög nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum.
- Lög nr. 44/1999 um náttúruvernd.
- Lög nr. 107/2001 Þjóðminjalög.
- Lög nr. 73/1997 Skipulags- og byggingarlög.
- Lög nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir.
- Lög nr. 3/1955 um skógrækt.

Önnur íslensk stefnuskjöl

- Náttúruminjaskrá 1996
- Náttúruverndaráætlun 2004 – 2008. Tillögur Umhverfisstofnunar um friðlýsingar.
- Tillögur að náttúruverndaráætlun 2009 – 2013.
- Samgönguáætlun 2007 – 2018.
- Svæðisskipulag Miðhálandis Íslands 2015

8. Einkenni og vægi áhrifa, einkunnargjöf

Markmið umhverfismatsins er að leiða í ljós þau áhrif sem ólíkir valkostir (áhrifaþættir) hafa á umhverfisþætti og hvert eðli og umfang hugsanlegra áhrifa eru, t.d.:

- hvort áhrifin eru varanleg eða til skamms tíma?
- hvort áhrifa áætlunar gæti utan skipulagssvæðisins?
- hvort áætlunin hafi áhrif á heilbrigði fólks og umhverfi?
- hvort ákvörðun hafi takmarkandi áhrif á aðra landnotkun?

Við mat á vægi áhrifa eru þau flokkuð með eftirfarandi hætti:

Jákvæð áhrif		Engin áhrif	Neikvæð áhrif	
++++	Umtalsverð	0	----	Umtalsverð
+++	Töluverð		---	Töluverð
++	Talsverð		--	Talsverð
+	Nokkur		-	Nokkur

9. Vöktun – mat á umhverfisáhrifum

Niðurstöður umhverfismats geta leitt í ljós nauðsyn á ráðstöfunum til þess að draga úr áhrifum með mótvægisáðgerðum eða að þörf sé á vöktunaráætlun fyrir viðkomandi umhverfisþátt.

Þar sem óvissa er um áhrif verður gerð grein fyrir hvort nauðsyn sé á að sett verði sérstök ákvæði við gerð deiliskipulags eða hvort viðkomandi framkvæmd fellur undir lög um mat á umhverfisáhrifum framkvæmda nr. 106/2000.

9.1. Samgöngur

Í matsskýrslunni er tvær veigamiklar samgöngubætur teknar til athugunar.

Annars vegar er um að ræða framkvæmd við uppbyggingu Axarvegjar (939) og Hringvegjar um Berufjarðarbotn og er framkvæmdin borin saman við núllkost, það er óbreytt ástand. Framkvæmdin fellur undir 1. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 og því háð mati á umhverfisáhrifum.

Tilfni þessarar framkvæmdar er umtalsverð stytting á vegalengd milli sveitarfélagsins og miðsvæðis Austurlands, sem vafalaust mun hafa geysimikil jákvæð samfélagsleg áhrif í för með sér fyrir Djúpvogshrepp, auk þess sem öryggi vegfarenda er stórbætt.

Hinsvegjar er um að ræða framkvæmd við gerð jarðganga um Lónsheiði og uppbyggingu vegjar um Starmýrardal og er hún borin saman við núllkost. Framkvæmdin fellur undir 1. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 og því háð mati á umhverfisáhrifum. Tilfni þessarar framkvæmdar er stóraukið umferðaröryggi, þar sem ekki þarf þá lengur að fara um hinar varasömu Þvottár- og Hvalnesskriður.

9.1.1 Axarvegjar (939) og Hringvegjar um Berufjarðarbotn

Í aðalskipulagstillögunni er gert ráð fyrir uppbyggingu Axarvegjar (939) frá Hringvegi og uppbyggingu Hringvegjar um botn Berufjarðar.

Þrátt fyrir að endanleg útfærsla á veginum liggir ekki fyrir að hálfu Vegagerðarinnar eru í töflu 1 sýnd áhrif framkvæmdanna og í töflu 2 eru núllkostir tíundaðir.

Tafla 1. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum vegna uppbyggingar Axarveggar (939) og Hringveggar um botn Berufjarðar

Umhverfisþættir	Áhrif	Vægi
Landslag og jarðmyndanir	Framkvæmdin hefur töluverð áhrif á landslag og jarðmyndanir í botni Berufjarðar.	--
Vistkerfi, búsvæði	vistgerðir, Gera má ráð fyrir að framkvæmdin geti haft nokkur áhrif á vistkerfi í botni Berufjarðar.	-
Gróðurfar	Framkvæmdin gæti haft staðbundin neikvæð áhrif á gróðurfar.	-
Fugla- og dýralíf	Framkvæmdin mun hafa nokkur áhrif á fuglalíf í botni Berufjarðar en óveruleg áhrif á dýralíf.	-
Vatnalíf og fiskistofnar	Gera má ráð fyrir framkvæmdin muni til lengri tíma litið hafa lítil sem engin áhrif á vatnalíf og fiskstofna.	0
Þjóðminjar	Framkvæmdin gæti haft nokkur neikvæð áhrif á þjóðminjar, s.s. gamla slóða yfir Öxi.	-
Samfélag og atvinnulíf	Framkvæmdin mun hafa nokkur áhrif á þau landbúnaðarsvæði í botni Berufjarðar sem hann fer um og rýra landgæði að einhverju leyti. Í ljósi mikilla vegstyttingar við miðsvæði Austurlands mun framkvæmdin hafa hafa veruleg áhrif á samfélag, þar sem hér er um að ræða miklar samgöngubætur, sem gætu leitt til vaxtar á sviði þjónustu og atvinnu auk fjölgunar íbúa.	- / +++++
Útivist og ferðaþjónusta	Þar sem framkvæmdin bætir aðgengi að svæðinu verulega má gera ráð fyrir talsverðum jákvæðum áhrifum á sviði útivistar og ferðaþjónustu. Framkvæmdin gæti haft nokkur áhrif á náttúruupplifun.	- / ++
Samgöngur	Gera má ráð fyrir að umferð ökutækja um sveitarfélagið aukist umtalsvert með uppbyggingu Axarveggar, sem gæti haft nokkur neikvæð áhrif á landgæði í næsta nágrenni framkvæmdarinnar. Gera má ráð fyrir að vegurinn auki umferðaröryggi verulega.	- / +++
Mengun	Þess má vænta að hávaði aukist í næsta nágrenni framkvæmdarinnar, vegna aukinnar umferðar. Þá gæti orðið óveruleg staðbundin aukning á loftmengun í næsta nágrenni við framkvæmdina en á mótí kemur að vegalengdir styttest. Sjónræn áhrif verða nokkur.	-
Heilsa og öryggi	Framkvæmdin mun bæta öryggi vegfarenda verulega	++++
Önnur landnotkun	Framkvæmdin fer um landbúnaðarsvæði og kemur hún í veg fyrir aðra landnotkun.	-
Markmið sveitarstjórnar	Framkvæmdin fellur vel að markmiðum sveitarstjórnar um betri tengsl svæðisins við miðsvæði Austurlands og stórauikið umferðaröryggi.	++++

9.1.2 Núllkostur

Tafla 2. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum ef ekki verður ráðist í uppbyggingu Axarveggar (939) og uppbyggingu Hringveggar um botn Berufjarðar

Umhverfiþættir		Áhrif
Landslag og jarðmyndanir	Áhrif á landslag eru nokkur vegna efnistöku til viðhalds núverandi vegar en áhrif á jarðmyndanir eru óveruleg.	-
Vistkerfi, vistgerðir, búsvæði	Áhrif á vistkerfi, vistgerðir og búsvæði eru engin.	0
Gróðurfar	Áhrif á gróðurfar eru engin.	0
Fugla- og dýralíf	Áhrif á fuglalíf og dýralíf eru engin.	0
Vatnalíf og fiskistofnar	Áhrif á vatnalíf og fiskistofna eru engin.	0
Þjóðminjar	Áhrif á þjóðminjar eru engin.	0
Samfélag og atvinnulíf	Núllkostur mun hafa veruleg neikvæð samfélagsleg áhrif í sveitarfélaginu, og mun hamlar vexti þess með margvíslegum hætti m.a. á þjónustu ýmis konar og rýrir atvinnumöguleika íbúa svæðisins til lengri tíma litið.	----
Útivist og ferðaþjónusta	Núllkostur hefur veruleg neikvæð áhrif á útivist og ferðaþjónustu, þar sem núverandi vegur getur hamlað umferð.	----
Samgöngur	Gera má ráð fyrir áframhaldandi aukingu umferðar um Öxi, líkt og hefur verið undanfarin ár.	0
Mengun	Gera má ráð fyrir að hávaði og loftmengun fylgi þróun umferðar.	0
Heilsa og öryggi	Veruleg slyshætta er fyrir hendi á núverandi vegi um Öxi.	----
Önnur landnotkun	Núverandi vegstæði kemur í veg fyrir aðra landnotkun	-
Markmið sveitarstjórnar	Núllkostur fellur almennt mjög illa að markmiðum sveitarstjórnar um að styrkja tengsl svæðisins við miðsvæði Austurlands. Núllkostur hamlar nánara samstarfi sem Djúpavogshreppur og Fljótsdalshérað eiga í og mun hugsanlega koma í veg fyrir frekari samvinnu og eftir atvikum sameiningu svæðanna.	----

Niðurstaða

Eins og fram kemur í töflum 1 og 2 hefur uppbygging Axarveggar (939) og Hringveggar um botn Berufjarðar verulega mikil áhrif á samfélag og atvinnumál í Djúpavogshreppi, þar sem vegalengdir við miðsvæði Austurlands munu stytta. Þá mun umferðaröryggi aukast verulega, auk þess sem aðgengi til útivistar og ferðaþjónustu eykst talsvert.

Á hinn bóginn mun nýr vegur um Öxi fara yfir klettabelti og aðrar jarðmyndanir á svæðinu, sem hefur áhrif á landslag og sjónræna upplifun. Sé litið til markmiða sveitarstjórnar Djúpavogshrepps, um eflingu byggðar, atvinnu, öryggis og tengsla við nærliggjandi sveitarfélög, er uppbygging Axarveggar talin nauðsynleg, þrátt fyrir að sú vegarlögn sé að einhverju leyti í andstöðu við stefnu sveitarstjórnar í náttúruverndarmálum. Til að mæta þeirra stefnu leggur sveitarstjórn á það áherslu að vegurinn falli eins vel að landslagi og frekast er unnt og hvers kyns raski verði haldið í lágmarki.

9.1.3 Lónsheiðargöng og vegur um Starmýrardal í Álftafirði

Í aðalskipulagstillögunni er gert ráð fyrir gerð Lónsheiðarganga frá Álftafirði yfir í Lón í Austur-Skaftafellssýslu, með veltengingu um Starmýrardal.

Tafla 3 sýnir áhrifa Lónsheiðarganga og annarra vegaframkvæmda þeim tengdum og tafla 4 sýnir núllkost.

Tafla 3. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum vegna gerðar Lónsheiðarganga og vegar frá þeim.

Umhverfisþættir		Áhrif
Landslag og jarðmyndanir	Framkvæmdin hefur töluverð áhrif á landslag í Starmýrardal og nokkur á jarðmyndanir.	--
Vistkerfi, búsvæði	vistgerðir, Framkvæmdin gæti haft nokkur áhrif á jarðmyndanir og vistkerfi.	-
Gróðurfar	Framkvæmdin mun hafa umtalsverð staðbundin neikvæð áhrif á gróðurfar.	---
Fugla- og dýralíf	Framkvæmdin kann að hafa staðbundin áhrif á fuglalíf og hreindýr.	-
Vatnalíf og fiskistofnar	Gera má ráð fyrir framkvæmdin kunni að hafa nokkur áhrif á vatnalíf og fiskistofna.	-
Þjóðminjar	Framkvæmdin gæti haft töluverð staðbundin neikvæð áhrif á þjóðminjar.	--
Samfélag og atvinnulíf	Framkvæmdin mun hafa töluverð áhrif á samfélag, þar sem hér er um að ræða mjög miklar og jákvæðar samgöngubætur, sem gætu leitt til vaxtar á sviði þjónustu og atvinnu.	++
Útivist og ferðaþjónusta	Framkvæmdin felur í sér umtalsverð jákvæð áhrif á útivist og ferðaþjónustu á svæðinu. Framkvæmdin gæti haft talsverð neikvæð áhrif á náttúruupplifun.	-- /+++
Samgöngur	Gera má ráð fyrir að framkvæmdin hafi veruleg jákvæð áhrif.	++++
Mengun	Þess má vænta að hávaði aukist í næsta nágrenni framkvæmdarinnar, vegna aukinnar umferðar. Þá gæti orðið óveruleg staðbundin aukning á loftmengun í næsta nágrenni við framkvæmdina en á mótí kemur að vegalengdir styttest. Sjónræn mengun verður töluverð.	-
Heilsa og öryggi	Framkvæmdin eykur öryggi vegfarenda verulega, þar sem hún kemur í stað vegar um Hvalnes- og Þvottárskriður.	++++
Önnur landnotkun	Framkvæmdin fer um landbúnaðarsvæði og kemur hún í veg fyrir aðra landnotkun.	-
Markmið sveitarstjórnar	Framkvæmdin fellur mjög vel að markmiðum sveitarstjórnar um betri tengsl svæðisins við nágrannasveitarfélög og stórauðni umferðaröryggi.	++++

9.1.4 Núllkostur

Tafla 4. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum ef ekki verður að gerð Lónsheiðarganga og vegar frá þeim

Umhverfiþættir		Áhrif
Landslag og jarðmyndanir	Áhrif á landslag og jarðmyndanir eru engin.	0
Vistkerfi, vistgerðir, búsvæði	Áhrif á sérstakar vistkerfi, vistgerðir og búsvæði eru engin.	0
Gróðurfar	Áhrif á gróðurfar eru engin.	0
Fugla- og dýralíf	Áhrif á fuglalíf og hreindýr eru engin.	0
Vatnalíf og fiskistofnar	Áhrif á vatnalíf og fiskistofna eru engin.	0
Þjóðminjar	Áhrif á þjóðminjar eru engin.	0
Samfélag og atvinnulíf	Núllkostur hefði umtalsverð neikvæð samfélagsleg áhrif í sveitarfélaginu, og getur hamlað vexti þess með margvíslegum hætti	---
Útivist og ferðaþjónusta	Núllkostur hefur umtalsverð neikvæð áhrif þar sem hann getur hamlað umferð um svæðið.	---
Samgöngur	Núllkostur er óviðunandi og hefur verulega neikvæð áhrif.	---
Mengun	Gera má ráð fyrir að hávaði og loftmengun fylgi þróun umferðar.	0
Heilsa og öryggi	Núllkostur hefði för með sér áframhaldandi stórfellda slyshættu á núverandi vegstæði um Þvottár- og Hvalnesskriður, þar sem grjóthrun og skriðuföll eru mjög tíð.	---
Önnur landnotkun	Núverandi vegstæði kemur í veg fyrir aðra landnotkun	-
Markmið sveitarstjórnar	Framkvæmdin fellur ekki að markmiðum sveitarstjórnar um betri tengsl svæðisins við nágrannasveitarfélög og stórauknu umferðaröryggi.	---

Niðurstaða

Eins og fram kemur í töflum 3 og 4 skiptir gerð Lónsheiðarganga og aðliggjandi vegar um Starmýrardal höfuðmáli í því að auka umferðaröryggi til og frá Djúpavogshreppi. Núverandi Hringvegur um Þvottár- og Hvalnesskriður eru svæði sem mörkuð eru sem náttúruvá, vegna hættu á grjóthruni og skriðuföllum. Einnig mun framkvæmdin efla tengsl sveitarfélagsins bæði á sviði atvinnu og þjónustu við sveitarfélög á Suðausturlandi, og efla ferðaþjónustu og útivist, þar sem aðgengi batnar mikið.

Á hinn bóginn mun framkvæmdin hafa töluvert mikil áhrif á landslag í Starmýrardal, sem er að mestu leyti ósnortinn. Þá mun framkvæmdin einnig hafa umtalsverð staðbundin áhrif á gróðurfar í dalnum.

Sé litið til markmiða sveitarstjórnar Djúpavogshrepps, um eflingu öryggis og tengsla við nærliggjandi sveitarfélög, er gerð Lónsheiðarganga og vegar frá þeim um Starmýrardal, talin nauðsynleg, þrátt fyrir að sú vegarlögn sé að einhverju leyti í andstöðu við stefnu sveitarstjórnar í náttúruverndarmálum. Til að mæta þeirra stefnu leggur sveitarstjórn á það áherslu að vegurinn falli eins vel að landslagi og frekast er unnt og hvers kyns raski verði haldið í lágmarki.

9.2 Lenging flugbrautar

Í Aðalskipulagi Djúpvogshrepps 2008 – 2020 er gert ráð fyrir lengingu flugbrautar, en framkvæmdin er talin nauðsynleg til að tryggja öryggi íbúa og gesta á svæðinu.

Í töflu 5 eru raktir þeir umhverfisþættir sem kunna að verða fyrir áhrifum vegna lengingu flugbrautar og í töflu 6 eru tilgreind helstu áhrif núllkosta.

Tafla 5. Helstu þættir sem kunna að verða fyrir áhrifum vegna lengingu flugbrautar

Umhverfisþættir		Áhrif
Landslag og jarðmyndanir	Framkvæmdin mun hafa umtalsverð áhrif á landslag og jarðmyndanir.	---
Vistkerfi, vistgerðir, búsvæði	Framkvæmdin mun hafa veruleg áhrif á vistkerfi, vistgerðir og búsvæði, vegna óvenjumikillar fjölbreytni í fuglalífi á framkvæmdasvæðinu	----
Gróðurfar	Gera má ráð fyrir töluverðum áhrifum á gróðurfar.	--
Fugla- og dýralíf	Áhrif á fuglalíf eru veruleg, vegna nálægðar við búsvæði fugla.	----
Vatnalíf og fiskistofnar	Áhrif á vatnalíf og fiskistofna eru umtalsverð, til dæmis vegna nærliggjandi flæðileira.	---
Þjóðminjar	Áhrif á þjóðminjar eru engin.	0
Samfélag og atvinnulíf	Gera má ráð fyrir nokkrum jákvæðum áhrifum á samfélag og atvinnulíf.	+
Útivist og ferðaþjónusta	Gera má ráð fyrir verulegum jákvæðum áhrifum á ferðaþjónustu. Flugvöllurinn kann hinsvegar að rýra notkunarmöguleika útivistarsvæðisins á Búlandsnesi umtalsvert.	--- / ++++
Samgöngur	Áhrif á flugsamgöngur eru veruleg.	++++
Mengun	Áhrif á mengun eru óveruleg.	0
Heilsa og öryggi	Jákvæð áhrif framkvæmdar á heilsu og öryggi eru veruleg, þar sem fyrst og fremst er um að ræða völl fyrir sjúkraflug.	++++
Önnur landnotkun	Framkvæmdin útilokar aðra landnotkun.	-
Markmið sveitarstjórnar	Flugvöllur samræmist mjög vel markmiðum sveitarstjórnar um að tryggja öryggi íbúa og gesta á svæðinu..	++++

9.2.1 Núllkostur

Tafla 6. Helstu þættir sem kunna að verða fyrir áhrifum ef lenging flugbrautar fer ekki fram

Áhrifaþættir		Áhrif
Landslag og jarðmyndanir	Áhrif á landslag og jarðmyndanir eru engin.	0
Vistkerfi, vistgerðir, búsvæði	Áhrif á vistkerfi, vistgerðir og búsvæði eru engin.	0
Gróðurfar	Áhrif á gróðurfar eru engin.	0
Fugla- og dýralíf	Áhrif á fugla- og dýralíf eru engin.	0
Vatnalíf og fiskistofnar	Áhrif á vatnalíf og fiskistofna eru engin.	0
Þjóðminjar	Áhrif á þjóðminjar eru engin.	0
Samfélag og atvinnulíf	Núllkostur mun hafa umtalsverð neikvæð áhrif á samfélag, þar sem núverandi flugvöllur uppfyllir ekki lágmarks kröfur um sjúkraflugvöll.	---
Útivist og ferðaþjónusta	Áhrif á útivist og ferðaþjónustu eru engin.	0
Samgöngur	Neikvæð áhrif á flugumferð eru veruleg.	----
Mengun	Áhrif á hávaða og loftmengun eru engin.	0
Heilsa og öryggi	Núllkostur hefur verulega neikvæð áhrif á öryggi íbúa og gesta á svæðinu, þar sem núverandi flugvöllur uppfyllir ekki lágmarks kröfur um sjúkraflugvöll.	----
Önnur landnotkun	Núverandi flugvöllur útilokar aðra landnotkun.	-
Markmið sveitarstjórnar	Núllkostur samræmist ekki markmiðum sveitarstjórnar um að tryggja öryggi íbúa og gesta með sem bestum hætti.	----

Niðurstaða

Eins og fram kemur í töflum 5 og 6 mun lenging flugbrautar bæta öryggi íbúa og dvalargesta í Djúpavogshreppi mikið, enda verður flugvöllurinn fullkominn lendingarstaður sjúkraflugvéla. Þá mun völluminn opna nýja möguleika fyrir flug og flugsamgöngur, og væntanlega hafa jákvæð áhrif á ferðaþjónustu á svæði.

Á móti kemur að lenging flugbrautar og aukin flugumferð kann að hafa talsverð neikvæð áhrif á upplifun fólks á útivistarsvæðinu á Búlandsnesi, og getur rýrt útivistarmöguleika að einhverju leyti.

Sveitarstjórn Djúpavogshrepps leggur á það mikla áherslu að öryggi íbúa og dvalargesta sé tryggt og í því ljósi er gerð tillaga að lengingu flugbrautar í aðalskipulagstillögu.

9.3 Efnistaka

Í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps er gert ráð 33 námum víðsvegar um sveitarfélagið. Nokkur hluti þeirra náma sem tillagan gerir ráð fyrir, tengjast fyrirhugaðri uppbyggingu Axarvegar (939) og Hringvegar um botn Berufjarðar, sem og fyrirhuguðum jarðgöngum um Lónsheiði og vegagerð um Starmýrardal. Er því um að ræða námur sem gengið verður frá, þegar umræddum framkvæmdum lýkur (sjá einnig töflu 24 í greinargerð).

Gera má ráð fyrir að efnistaka hafi margvísleg áhrif umhverfið, og skv. 1. viðauka laga nr. 106/2000 skal áætluð efnistaka sem raskar 50.000 m^2 svæði eða stærra eða er 150.000 m^3 eða meiri, ávallt vera háð mati á umhverfisáhrifum. Þetta á einnig við um þar sem fleiri en einn efnistökuastaður ná til samans yfir 50.000 m^2 svæði eða stærra, og um efnistöku á verndarsvæðum. Í 2. viðauka sömulaga segir að áætluð efnistaka sem raskar 25.000 m^2 svæði eða stærra eða er 50.000 m^3 eða meiri, kunni að vera háðar mati á umhverfisáhrifum og meta skuli hvert tilfalli fyrir sig. Það sama gildir um þar sem fleiri en einn efnistökuastaður vegna sömu framkvæmdar og á sama svæði ná samanlagt yfir 25.000 m^2 .

Til samanburðar eru áhrif núllkosta metin, en þar er átt við að fyrirhuguð efnistökusvæði verði annars vegar nýtt undir hefðbundinn landbúnað, svo sem fyrir beit eða einhvers konar ræktun, þar sem henni verður við komið eða hins vegar að árfarvegir verði látnir óáreittir, og lúti þar með lögmálum náttúrunnar.

Vegna mjög sérstæðrar og stórbrotinnar náttúru Djúpavogshrepps er mjög mikilvægt að vandlega sé staðið að efnistöku að öllu leyti.

Í töflu 7 eru rakin áhrif fyrirhugaðrar efnistöku og í töflu 8 eru tilgreind helstu áhrif núllkosta. Við mat á umhverfisáhrifum efnistöku verður ekki hjá því komist að líta til þeirra óbeinu áhrifa sem efnistaka hefur í för með sér. Með því er átt við að þær umfangsmiklu framkvæmdir sem getið er um í kafla 9.1, eru eðli málsins samkvæmt háðar efnistöku og því eðlilegt að horft sé til þeirra áhrifa sem framkvæmdirnar í kafla 9.1 hafa í för með sér, þegar umhverfisáhrif efnistöku eru metin.

Tafla 7. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum efnistöku

Umhverfiþættir		Áhrif
Landslag og jarðmyndanir	Framkvæmdirnar hafa umtalsverð áhrif á landslag og jarðmyndanir	----
Vistkerfi, búsvæði	vistgerðir, Efnistaka í ám og á áreyrum mun hafa umtalsverð áhrif á vistkerfi, vistgerðir og búsvæði. Áhrif efnistöku á öðrum stöðum gæti haft talsverð áhrif.	---
Gróðurfar	Framkvæmdirnar munu hafa umtalsverð neikvæð áhrif á efnistökusvæðum.	----
Fugla- og dýralíf	Gera má ráð fyrir nokkrum áhrifum efnistöku á fugla og dýralíf.	-
Vatnalíf og fiskistofnar	Efnistaka í ám og á áreyrum mun hafa umtalsverð áhrif á vatnalíf og fiskistofna, þar sem búsvæðum er raskað.	----
Þjóðminjar	Framkvæmdirnar gætu haft nokkur staðbundin áhrif á þjóðminjar.	-
Samfélag og atvinnulíf	Framkvæmdirnar hafa, með óbeinum hætti, umtalsverð jákvæð áhrif á samfélag og atvinnulíf, þar sem þær stuðla að betri samgöngum við nágrennasveitarfélög.	++++
Útivist og ferðaþjónusta	Gera má ráð fyrir að efnistaka hafi töluverð neikvæð áhrif á náttúruskoðun og náttúruupplifun.	--
Samgöngur	Áhrif efnistöku á samgöngur eru mikil enda efnistaka ein meginforsenda þess að hægt sé að við halda og bæta vegi.	++++
Mengun	Efnistaka getur falið í sér töluverða sjónræna mengun.	--
Heilsa og öryggi	Framkvæmdir hafa í för með sér, með óbeinum hætti, umtalsverð jákvæð áhrif á heilsu og öryggi vegfarenda, þar sem efnistakan tengist mikilvægum samgöngubótum innan sveitarfélagsins.	++++
Önnur landnotkun	Efnistökusvæði eru á landbúnaðarsvæðum og koma í veg fyrir aðra landnotkun.	-
Markmið sveitarstjórnar	Framkvæmdirnar falla vel að markmiðum sveitarstjórnar er lúta að auknu umferðaröryggi í sveitarfélaginu, en stangast á við markmið er varða verndun náttúru og þjóðminja.	++

9.3.4 Núllkostur

Tafla 8. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum ef engin efnistaka fer fram

Umhverfiþættir		Áhrif
Landslag og jarðmyndanir	Áhrif á landslag og jarðmyndanir eru engin.	0
Vistkerfi, vistgerðir, búsvæði	Áhrif á sérstakar vistkerfi, vistgerðir og búsvæði eru engin.	0
Gróðurfar	Áhrif á gróðurfar eru engin.	0
Fugla- og dýralíf	Áhrif á fuglalíf og hreindýr eru engin.	0
Vatnalíf og fiskistofnar	Áhrif á vatnalíf og fiskistofna eru engin.	0
Þjóðminjar	Áhrif á þjóðminjar eru engin.	0
Samfélag og atvinnulíf	Núllkostur hefði umtalsverð neikvæð áhrif á samfélag og atvinnulíf, þar sem hann hamlar nauðsynlegum samgöngubótum, og þar með óviðunandi vegasamgöngum við nágrannasveitarfélög.	----
Útivist og ferðaþjónusta	Núllkostur hefur töluverð jákvæð áhrif á útivist og ferðaþjónustu, þar sem náttúruupplifun verður sterkari.	++
Samgöngur	Núllkostur myndi hafa verulega neikvæð áhrif á samgöngur.	---
Mengun	Áhrif á mengun eru engin	0
Heilsa og öryggi	Núllkostur hefði með óbeinum hætti í för með sér áframhaldandi stórfellda slyshættu á þjóðvegum svæðisins.	----
Önnur landnotkun	Áhrif á aðra landnotkun eru engin	0
Markmið sveitarstjórnar	Núllkostur fellur ekki að markmiðum sveitarstjórnar um betri tengsl svæðisins við nágrannasveitarfélög og stórauknu umferðaröryggi.	----

Niðurstaða

Eins og fram kemur í töflu 7 eru neikvæð áhrif efnistöku mikil, sérstaklega í náttúrufarslegu tilliti. Á hinn bóginn, eins og kemur fram í kafla 9.1, leggur sveitarstjórn Djúpavogshrepps á það þunga áherslu að umferðaröryggi á svæðinu verði stóraukið, sem og að bæta samgöngur við nágrannasveitarfélög. Í því ljósi er mikilvægt að benda á stór hluti þeirra náma sem Aðalskipulag Djúpavogshrepps gerir ráð fyrir tengjast þeim samgöngubótum sem ræddar eru í kafla 9.1. Aðrar námur sem gert er ráð fyrir, tengjast að margar hverjar viðhaldi vega í sveitarfélaginu, enda Vegagerðin helsti noktunaraðili nánast allra náma í sveitarfélaginu (sbr. töflu 24 í greinargerð). Eftir standa þá nokkrar námur, en efni úr þeim er til margvíslegra nota s.s. grjót í brimvarnargarð á Djúpavogi o.þ.u.l.

Eins og fram kemur í töflum 7 og 8 samræmist efnistaka illa markmiðum sveitarstjórnar er lúta að verndun náttúru og þjóðminja, og er því lögð á það þung áhersla af hálfu sveitarstjórnar vandað sé vel til verka við efnistöku og að gengið sé frá námum í samræmi við lög og reglugerðir, eins fljótt að kostur er eftir að efnistöku er lokið (sjá einnig töflu 24. í greinargerð).

9.4 Skógrækt

Í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 – 2020 er gert ráð fyrir nokkurri nýræktun skóga og eru því áhrif skógræktar tekin til athugunar í matsskýrslu. Gera má ráð fyrir að skógrækt hafi margvísleg áhrif á umhverfi sitt og skv. 2. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 skal nýræktun skóga á 200 ha svæði eða stærra eða á verndarsvæðum, sem og ruðningur á náttúrulegum skógi, metin í hverju tilviki fyrir sig, hvort skuli matsskyld.

Þá eru áhrif núllkosta metin, en þar er átt við að fyrirhuguð skógræktarsvæði verði nýtt undir hefðbundinn landbúnað, svo sem fyrir beit eða annars konar ræktun, þar sem henni verður við komið.

Vegna mjög sérstæðrar og stórbrotinnar náttúru Djúpavogshrepps er mjög mikilvægt að vandlega sé staðið að skógrækt að öllu leyti.

Í töflu 9 eru rakin áhrif fyrirhugaðrar skógræktar og í töflu 10 eru tilgreind helstu áhrif núllkosta.

Tafla 9. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum ef ræktun skóga færi fram.

Umhverfiþættir		Áhrif
Landslag og jarðmyndanir	Skógrækt getur haft veruleg neikvæð áhrif á landslag og ásýnd lands, þegar skógur hylur jarðmyndanir og útsýni. Þá getur skógrækt einnig haft veruleg jákvæð áhrif með því að auka fjölbreytileika í landslagi.	--- / +++
Vistkerfi, vistgerðir, búsvæði	Skógrækt getur þegar til lengri tíma er litið haft töluverð áhrif á jarðmyndanir, dregið töluvert úr fjölbreytileika vistkerfa eða breytt þeim.	--
Gróðurfar	Getur haft umtalsverð neikvæð áhrif á líffræðilegan fjölbreytileika plantna, þar sem skógurinn vex upp, sérstaklega þar sem lúpína er notuð sem undanfari skógræktar, en lítil áhrif annars staðar. Skógi vaxið land stuðlar að jafnari dreifingu snjóalaga og jarðvegsraka og getur breytt efnasamsetningu jarðvegs. Skógrækt dregur almennt úr jarðvegsrofi.	-- / +
Fugla- og dýralíf	Talsverð áhrif á líffræðilegan fjölbreytileika dýra og fugla þar sem skógurinn vex upp en lítil áhrif annars staðar.	- / 0
Vatnalíf og fiskistofnar	Skógur getur breytt efnasamsetningu jarðvegs en á heildina litið má vænta lítilla áhrifa.	0
Þjóðminjar	Fornleifaskráning fyrir aðalskipulagsáætlun liggur ekki fyrir, en vænta má að verulegra áhrifa gæti á einstökum stöðum en lítil yfir heildina séð.	--
Samfélag og atvinnulíf	Vænta má töluverðra áhrifa skógræktar á samfélag. Skógur veitir skjól og býður upp á fjölbreytilega notkunarmöguleika til útivistar. Bætir oft á tíðum skilyrði til búsetu, til dæmis vegna skjólmyndunar og hitajöfnunar. Getur þó dregið úr birtu og útsýni á einstaka stöðum.	++
Útivist og ferðaþjónusta	Veruleg jákvæð áhrif á útivist og ferðaþjónustu.	++++
Samgöngur	Skógrækt mun hafa hverfandi áhrif á umferð.	0
Mengun	Hefur hverfandi áhrif á loftmengun og hljóðmengun.	0
Heilsa og öryggi	Útivistarskógar með skipulögðum göngustígum skapa töluvert jákvæðar aðstæður til heilsueflingar og hreyfingar meðal almennings.	++
Önnur landnotkun	Skógrækt þarf ekki nauðsynlega að koma í veg fyrir aðra landnotkun, en getur torveldað hana í mörgum tilfellum.	- / 0
Markmið sveitarstjórnar	Aukin skógrækt á afmörkuðum svæðum innan sveitarfélagsins samræmist markmiðum sveitarstjórnar að styrkja þátt skógræktar í landbúnaði, hindra jarðvegsrof, stuðla að fjölbreyttari útivistarmöguleikum og bæta búsetuskilyrði.	++

9.4.1 Núllkostur

Tafla 10. Helstu þættir sem kunna að verða undir áhrifum ef ræktun skóga færi ekki fram

Umhverfiþættir		Áhrif
Landslag og jarðmyndanir	Áhrif á landslag og jarðmyndanir eru engin.	0
Vistkerfi, vistgerðir, búsvæði	Áhrif á vistkerfi, vistgerðir og búsvæði eru engin.	0
Gróðurfar	Áhrif á gróðurfar eru engin.	0
Fugla- og dýralíf	Áhrif á fugla- og dýralíf eru engin.	0
Vatnalíf og fiskistofnar	Áhrif á vatnalíf og fiskistofna eru engin.	0
Þjóðminjar	Áhrif á þjóðminjar eru engin	0
Samfélag og atvinnulíf	Áhrif á samfélag og atvinnulíf eru nokkur, þar sem skógrækt er atvinnuskapandi	-
Útivist og ferðaþjónusta	Áhrif á útivist og ferðaþjónustu eru nokkur þar sem skógrækt ýtir undir útivist og eflir ferðaþjónustu	-
Samgöngur	Áhrif á samgöngur eru engin.	0
Mengun	Áhrif á loftmengun eru óveruleg.	0
Heilsa og öryggi	Gæti haft nokkur áhrif á heilsu, þar sem skógrækt ýtir undir útivist og hreyfingu.	-
Önnur landnotkun	Áhrif á aðra landnotkun eru engin.	0
Markmið sveitarstjórnar	Núllkostur samræmist ekki markmiðum sveitarstjórnar.	-

Niðurstaða

Eins og fram kemur í töflum 9 og 10 mun skógrækt í Djúpavogshreppi auka fjölbreytileika í landslagi og hafa jákvæð sjónræn áhrif í mörgum tilfellum. Skógur getur aukið útivistargildi svæða verulega, t.d. vegna skjólmyndunar og bætt búsetuskilyrði. Þá getur aðgengi að skógi haft jákvæð áhrif á heilsufar fólks, þar sem slíkt getur hvatt til hreyfingar og útiveru.

Hinsvegar getur skógrækt haft neikvæð áhrif á landslag, útsýni, jarðmyndanir og gróðurfar, sé þess ekki vandlega gætt að hún fari fram á afmörkuðum svæðum og fullt tillit sé tekið til þeirra þátta sem nefndir voru. Þá verður að gæta sérstaklega að þjóðminjum þar sem skógrækt er fyrirhuguð, enda vel þekkt að skógrækt getur spillt slíkum minjum.

Sé litið til markmiða sveitarstjórnar Djúpavogshrepps um tilgang skógræktar í sveitarfélaginu, sbr. töflu 5, þá á skógrækt vel við á afmörkuðum svæðum, þar sem hún spillir ekki landslagi, náttúru- og/eða þjóðminjum og er talin hafa jákvæð áhrif í heildina litið.

9.5 Hverfisvernd

Í Aðalskipulagi Djúpavogshrepps 2008 – 2020 er gert ráð fyrir umfangsmikilli hverfisvernd. Gera má ráð fyrir að verndun sem þessi hafi mjög jákvæð áhrif á náttúrufar og dýralíf, auk þess sem það mun hafa áhrif á samfélag og ferðamennsku á svæðinu.

Í töflu 11 eru raktir þeir umhverfisþættir sem kunna að verða fyrir áhrifum vegna hverfisverndar í Djúpavogshreppi og í töflu 12 eru tilgreind helstu áhrif núllkosta.

Tafla 11. Helstu þættir sem kunna að verða fyrir áhrifum vegna hverfisverndar

Umhverfisþættir		Áhrif
Landslag og jarðmyndanir	Gera má ráð fyrir verulegum jákvæðum áhrifum á landslag og jarðmyndanir, þar sem lögð er áhersla á að tryggja sérstöðu svæðisins í náttúrufarslegu tilliti.	++++
Vistkerfi, vistgerðir, búsvæði	Gera má ráð fyrir að verulegum jákvæðum áhrifum á vistkerfi, vistgerðir og búsvæði, þar sem lögð er áhersla á að tryggja sérstöðu svæðisins í náttúrufarslegu tilliti.	++++
Gróðurfar	Gera má ráð fyrir verulegum jákvæðum áhrifum á gróðurfar.	++++
Fugla- og dýralíf	Gera má ráð fyrir verulegum jákvæðum áhrifum á fugla- og dýralíf.	++++
Vatnalíf og fiskistofnar	Gera má ráð fyrir verulegum jákvæðum áhrifum á vatnalíf og fiskistofna.	++++
Þjóðminjar	Hverfisvernd hefur umtalsverð jákvæð áhrif á þær þjóðminjar sem eru innan skilgreindra verndunarsvæða.	+++
Samfélag og atvinnulíf	Gera má ráð fyrir verulegum jákvæðum áhrifum á samfélag og atvinnulíf, varðandi uppbyggingu á ferðaþjónustutengdri atvinnu, menntun og menningu. Verndarsvæði hamlar verulega uppbyggingu á stórtækum og mengandi iðnaði svo og annarri mannvirkjagerð sem hafa umtalsverð inngrip í náttúrufarslegu tilliti á skilgreindum svæðum	---- / +++++
Útivist og ferðaþjónusta	Gera má ráð fyrir að hverfisvernduð svæði hafi veruleg jákvæð áhrif á útivist og ferðaþjónustu.	++++
Samgöngur	Gera má ráð fyrir að nokkuð neikvæðum áhrifum á umferð vélknúinna farartækja á skilgreindum svæðum.	-
Mengun	Áhrif á hávaða og loftmengun eru engin.	0
Heilsa og öryggi	Hverfis- og búsvæðavernduð svæði skapa jákvæðar aðstæður að töluverðu leyti til heilsueflingar og hreyfingar meðal almennings.	++
Önnur landnotkun	Hverfis- og búsvæðavernd þarf ekki nauðsynlega að koma í veg fyrir aðra landnotkun, en getur torveldað hana í mörgum tilfellum.	- / 0
Markmið sveitarstjórnar	Hverfisvernd samræmist mjög vel markmiðum sveitarstjórnar um að tryggja sérstöðu svæðisins í náttúrufarslegu tilliti og vernda þjóðminjar.	++++

9.5.1 Núllkostur

Tafla 12. Helstu þættir sem kunna að verða fyrir áhrifum ef engin hverfisvernd er fyrir hendi

Umhverfiþættir		Áhrif
Landslag og jarðmyndanir	Gera má ráð fyrir að núllkostur gæti haft nokkur áhrif á landslag og jarðmyndanir lands.	-
Vistkerfi, vistgerðir, búsvæði	Gera má ráð fyrir að núllkostur gæti haft umtalsverð neikvæð áhrif á vistkerfi, vistgerðir og búsvæði.	---
Gróðurfar	Gera má ráð fyrir að núllkostur hefði nokkur neikvæð áhrif á gróðurfar.	-
Fugla- og dýralíf	Gera má ráð fyrir að núllkostur hefði umtalsverð neikvæð áhrif á fuglalíf. Þá mun núllkostur hafa óveruleg áhrif á dýralíf.	---
Vatnalíf og fiskistofnar	Gera má ráð fyrir að núllkostur gæti haft umtalsverð neikvæð áhrif á vatnalíf og fiskistofna.	---
Þjóðminjar	Áhrif á þjóðminjar gætu verið nokkur vegna ágangs inn á tiltekin svæði.	-
Samfélag og atvinnulíf	Áhrif á samfélag og landnotkun eru engin.	0
Útivist og ferðaþjónusta	Áhrif á útivist og ferðaþjónustu eru engin	0
Samgöngur	Áhrif á umferð eru engin.	0
Mengun	Áhrif á hávaða og loftmengun eru engin.	0
Heilsa og öryggi	Áhrif á heilsu og öryggi eru engin.	0
Önnur landnotkun	Áhrif á aðra landnotkun eru engin.	0
Markmið sveitarstjórnar	Núllkostur samræmist ekki markmiðum sveitarstjórnar um að tryggja sérstöðu svæðisins í náttúrufarslegu tilliti og vernda þjóðminjar.	----

Niðurstaða

Eins og fram kemur í töflum 11 og 12 mun sú viðamikla hverfisvernd sem Aðalskipulag Djúpavogshrepps 2008 – 2020 gerir ráð fyrir hafa veruleg jákvæð áhrif á landslag, náttúru- og þjóðminjar, gróðurfar, hvers kyns dýra- og fuglalíf, útivist, samfélag og atvinnulíf, t.d. ferðaþjónustu.

Á hinn bóginn getur hverfisvernd í einhverjum tilfellum komið í veg fyrir aðra landnotkun, og því lagt ákveðnar hömlur á framkvæmdir, svo sem þeim er lúta stórtækum iðnaði og mannvirkjagerð, sem geta haft umtalsverð áhrif.

Sé horft til markmiða sveitarstjórnar Djúpavogshrepps þá samræmist hverfisvernd mjög vel þeim áherslum sem settar hafa verið fram um verndun náttúru- og þjóðminja.